COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 15.12.2016
COM(2016) 796 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

privind punerea în aplicare a progamului de măsuri specifice în domeniul agriculturii în favoarea insulelor mici din Marea Egee (IMME)

1. INTRODUCERE

Insulele mici grecești din Marea Egee (IMME) reprezintă un teritoriu insular extrem de fragmentat, supus unor constrângeri geografice și naturale semnificative, nu foarte populat și cu o suprafață agricolă utilizată limitată. Topografia și climatul IMME sunt, de asemenea, factori care limitează producția agricolă.

Unele insule sunt foarte izolate de Grecia continentală și se confruntă cu probleme de insularitate dublă sau chiar triplă[1]. Aceasta afectează, printre altele, aprovizionarea cu produse agricole esențiale din cauza costurilor suplimentare de transport legate de insularitatea, dimensiunea mică și distanța față de piețe a IMME.

Luând în considerare această situație specifică și care nu poate fi comparată cu cea a regiunii continentale a UE, IMME beneficiază de măsuri speciale în domeniul agriculturii în cadrul politicii agricole comune (PAC). Pe lângă sprijinul primit în cadrul primului pilon al PAC, IMME beneficiază de o schemă de ajutoare specifică (schema IMME), care contribuie la promovarea producției locale și la asigurarea aprovizionării cu produse esențiale. Schema cuprinde toate insulele din Marea Egee, cu excepția insulelor Evia și Creta.

Prezentul raport are ca scop să evalueze punerea în aplicare a schemei IMME în perioada 2006-2014.

Insulele din Marea Egee ocupă o suprafață care se învecinează cu insula Creta la sud, cu Grecia continentală la nord și vest, și cu Turcia continentală la est, acoperind o suprafață totală de 210 240 km^2. Numărul total de insule și insulițe din Marea Egee este de 7 582, însă aproape 90 % dintre acestea au suprafața mai mică de 10 km^2 și doar două insule, Lesbos și Rodos, depășesc o suprafață de 1 000 km^2. Suprafața totală a insulelor și insulițelor grecești reprezintă 17,1 % din teritoriul țării. Majoritatea insulelor găzduiesc comunități mici având sub 5 000 de locuitori permanenți, cu excepția câtorva insule care sunt relativ mai mari ca suprafață și au între 10 000 și 40 000 de locuitori, cum ar fi Lesbos, Chios, Samos, Kos, sau Rodos, care are peste 100 000 de locuitori.

2. IMME: ORIGINI, EVOLUȚIE ȘI CADRU JURIDIC

Originile schemei specifice pentru IMME datează din 1993, când problemele deosebite întâmpinate de sectoarele agricole pe IMME din cauza naturii periferice și insulare a acestora au fost recunoscute prin Regulamentul (CEE) nr. 2019/93 al Consiliului[2].

De la crearea sa în 1993, schema a trecut printr-o serie de modificări. În cadrul reformei PAC din 2003, Grecia a decis să pună în aplicare schema de plată unică (SPU) la nivelul întregii țări începând cu data de 1 ianuarie 2006. În 2006, regulamentul de bază a fost înlocuit cu Regulamentul (CE) nr. 1405/2006 al Consiliului[3], care nu a modificat obiectivele sau măsurile specifice pentru IMME. Acesta a introdus însă o abordare bazată pe programare, în sensul că sprijinul pentru

[1] Insularitatea multiplă înseamnă că nu există o legătură directă de transport între insule și continent, astfel încât proviziile sunt aduse prin intermediul altor insule.

[2] JO L 184, 27.7.1993, p. 1.

[3] JO L 265, 26.9.2006, p. 1.

IMME este prevăzut într-un program anual stabilit de autoritățile naționale și prezentat Comisiei spre aprobare, care este gestionat de Grecia.

Ca urmare a intrării în vigoare a Tratatului de la Lisabona în 2013, Regulamentul (CE) nr. 1405/2006 al Consiliului a fost înlocuit cu Regulamentul (UE) nr. 229/2013[4] al Parlamentului European și al Consiliului și au fost adoptate acte delegate și de punere în aplicare, și anume Regulamentele (UE) nr. 178/2014 și, respectiv, (UE) nr. 181/2014 ale Comisiei[5].

Schema IMME este finanțată din Fondul european de garantare agricolă (FEGA). Regulamentul (UE) nr. 229/2013 stabilește un plafon anual al programului de 23,93 milioane EUR pe an. În plus, Grecia oferă finanțare națională suplimentară (0,547 milioane EUR). Detaliile execuției financiare în perioada 2006-2014 sunt prezentate în anexa la prezentul raport.

Deși schema IMME împărtășește aceeași abordare ca schema POSEI[6] (obiective, structură și gestiune financiară) dintr-o perspectivă de reglementare, schema IMME este administrată separat de schema POSEI.

Spre deosebire de schema POSEI, care înlocuiește primul pilon al PAC (plăți directe), schema IMME reprezintă un sprijin suplimentar față de schema de plată unică, care acoperă insulele din Marea Egee și restul Greciei în cadrul primului pilon al PAC, pentru a aborda problemele specifice care afectează aceste insule.

3. TEMEIUL JURIDIC AL RAPORTULUI

Articolul 20 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 229/2013 al Consiliului prevede că „*[p]ână la 31 decembrie 2016, iar apoi o dată la cinci ani, Comisia prezintă Parlamentului European și Consiliului un raport general din care să reiasă impactul acțiunilor realizate în temeiul prezentului regulament, însoțit, după caz, de propuneri adecvate*”.

Prezentul raport privind punerea în aplicare ia în considerare, în special, punerea în aplicare a programului până la exercițiul financiar 2014, precum și activitatea evaluatorului extern (ADE:

Analysis for Economic Decision) în contextul evaluării măsurilor puse în aplicare în cadrul schemei POSEI/IMME, desfășurată ca parte din programul REFIT. Activitatea evaluatorului extern s-a desfășurat între iunie 2015 și august 2016. Exercițiul de evaluare se va încheia oficial odată cu elaborarea unui document de lucru al serviciilor Comisiei.

4. AGRICULTURA ÎN INSULELE MICI DIN MAREA EGEE

În general, insulele mici grecești din Marea Egee (IMME) sunt insule muntoase și deluroase, influențate de un climat mediteranean caracterizat de veri uscate și foarte calde, cu risc de secetă, precum și de ierni scurte și ploioase.

Caracteristicile geografice, condițiile climatice și structura socio-economică a IMME generează anumite dezavantaje pentru activitatea și producția agricolă a insulelor. Insulele se confruntă cu lăsarea treptată în paragină a terenurilor și, în cele din urmă,

4 JO L 78, 20.3.2013, p. 41.

5 JO L 78, 20.3.2013; acte delegate și de punere în aplicare: JO L 63, 4.3.2014.

6 privind măsurile specifice în favoarea agriculturii în regiunile ultraperiferice ale Uniunii

cu o reducere a societăților locale, întrucât terenul lor agricol se află, în principal, în zone semi-marginale sau marginale.

Insulele sunt împărțite între regiunea de sud a Mării Egee (care constă în insulele Ciclade și Dodecaneze) și regiunea de nord a Mării Egee (care cuprinde nouă insule locuite: Lesbos, Lemnos, Efstratios, Chios, Psara, Inousses, Samos, Ikaria și Fournoi).

Agricultura are un rol major în viața economică a **regiunii de nord a Mării Egee**. Sectorul agricol reprezintă peste 21 % din produsul intern brut (PIB) regional și angajează 12,2 % din forța de muncă activă din regiune (2013). Suprafața agricolă utilizată (SAU) în 2010 era de 168 601 ha, reprezentând 44 % din suprafața totală. Slăbirea sectorului este atribuită factorilor legați de structura acestuia și problemelor referitoare la aprovizionarea cu produse agricole în insule, costurile de producție ridicate, rata scăzută de irigație și o suprafață mare de teren necultivat.

Activitățile agricole includ producția agricolă vegetală (mastic[7], arbori de măslin, viță de vie, arbori citrici și grâne) și creșterea animalelor (apicultura și creșterea oilor, a caprelor și a bovinelor). Dimensiunea medie a fermelor este redusă (în jur de 5 hectare de suprafață agricolă utilizată pe exploatație agricolă în 2013).

În ceea ce privește **regiunea de sud a Mării Egee**, sectorul agricol este relativ limitat și nu satisface nevoile nutriționale ale regiunii, ceea ce înseamnă că sunt necesare provizii substanțiale din restul Greciei și din afara țării. Acest fenomen este deosebit de intensificat în lunile de vară, datorită cererii sporite care rezultă din activitățile turistice. Discontinuitatea geografică a regiunii și disparitățile intraregionale intense creează un caracter specific, care nu favorizează dezvoltarea sectorului primar. Climatul uscat cu precipitații scăzute, combinat cu gradul redus de disponibilitate a terenului și cu terenul muntos, împiedică dezvoltarea agriculturii și, prin urmare, dezvoltarea durabilă a insulelor individuale. Cu toate acestea, sectorul primar angajează 6,1 % din forța de muncă, având un puternic caracter sezonier și un grad scăzut de ocupare a forței de muncă (date din 2013). Suprafața agricolă utilizată a regiunii este de 106 080 ha și reprezintă 16,7 % din suprafața totală de teren (date din 2010).

5. OBIECTIVE, SCHEMĂ ȘI PROGRAMARE

Obiectivele schemei IMME enumerate la articolul 2 din Regulamentul (UE) nr. 229/2013 sunt după cum urmează:

- garantarea aprovizionării insulelor mici cu produse esențiale pentru consumul uman sau pentru prelucrare și ca factori de producție agricolă, prin atenuarea costurilor suplimentare generate de insularitatea, de suprafața redusă și de distanța față de piețe a acestora;
- menținerea și dezvoltarea activității agricole în insulele mici, inclusiv a producției, prelucrării, comercializării și transportului de produse locale neprocesate și procesate.

În acest scop, programul este alcătuit din două tipuri de mecanisme de sprijin: regimurile specifice de aprovizionare (RSA) și sprijinul pentru producția locală (SPL), ambele finanțate din Fondul european de garantare agricolă (FEGA).

[7] Masticul este o rășină obținută din arborele de mastic produsă pe insula Chios sub denumire de origine protejată (DOP), folosită pentru producția de lichior și dulciuri.

5.1. Regimurile specifice de aprovizionare

Sprijinul RSA este ajutorul oferit pentru aprovizionarea cu produse agricole din UE și se referă, în principal, la hrana pentru animale și, într-o măsură mult mai mică, la făina destinată consumului uman. În ceea ce privește hrana pentru animale, principalele produse sprijinite sunt, pe de o parte, porumbul și, pe de altă parte, turtele și alte reziduuri obținute din grăsimi vegetale sau uleiuri, în timp ce, în cazul făinii, principalul produs care beneficiază de ajutor este grâul sau făina de meslin.

IMME sunt împărțite în două grupuri cu sprijin diferențiat, în funcție de costurile suplimentare legate de izolarea acestora: grupul A include insulele mai apropiate de continent, iar grupul B include majoritatea insulelor mai îndepărtate, reprezentând circa trei sferturi din IMME.

Beneficiarii sprijinului RSA sunt:

- în ceea ce privește hrana pentru animale: organizații de cooperative agricole, cooperative agricole independente, fermieri și furnizori și
- în ceea ce privește făina: furnizori de făină și brutari.

Grecia a alocat suma de 5,47 milioane EUR pe an pentru această măsură (23 % din alocarea financiară anuală), sumă care se situează sub limita de 7,11 milioane EUR prevăzută în Regulamentul (UE) nr. 229/2013 privind IMME.

Trebuie menționat faptul că, în timp ce schema POSEI beneficiază în temeiul RSA de o scutire de taxe la import pentru produsele provenind din țări terțe, schema IMME nu beneficiază de acest mecanism de derogare de la regimul vamal al Uniunii.

5.2. Sprijinul pentru producția locală

Schema SPL are ca obiectiv dezvoltarea producției agricole locale și a aprovizionării cu produse agricole prin măsuri legate de producția, prelucrarea și comercializarea produselor agricole locale. Un anumit număr de produse caracterizate ca fiind tradiționale și importante pentru IMME au fost definite în cadrul programului. Grecia a alocat în medie aproximativ 19 milioane EUR pe an pentru SPL. Beneficiarii sprijinului sunt producătorii agricoli sau organizațiile de producători.

5.3. Abordarea bazată pe programare și parteneriat

Atât măsurile RSA, cât și cele SPL sunt definite în detaliu de către autoritățile elene în cadrul programului. Programul reflectă prioritățile stabilite de autoritățile naționale pentru sectorul lor agricol, în strânsă colaborare cu părțile interesate. Programul poate fi modificat anual, după caz, în conformitate cu articolul 32 din Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 181/2014 al Comisiei.

În fiecare an, până la data de 30 septembrie, Grecia notifică raportul său anual privind punerea în aplicare a programului în anul precedent, în conformitate cu articolul 31 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 181/2014.

6. EXECUȚIA FINANCIARĂ

Execuția financiară pentru perioada analizată și distribuția sumelor între SPL și RSA sunt prezentate în anexă. Măsurile SPL reprezintă majoritatea cheltuielilor (74 %-79 %).

Pe baza rapoartelor anuale privind punerea în aplicare furnizate de Grecia, se poate constata că rata de execuție totală s-a menținut relativ ridicată în perioada 2007-2014, variind între 85 % și 94 %, astfel cum se arată în graficul 1.

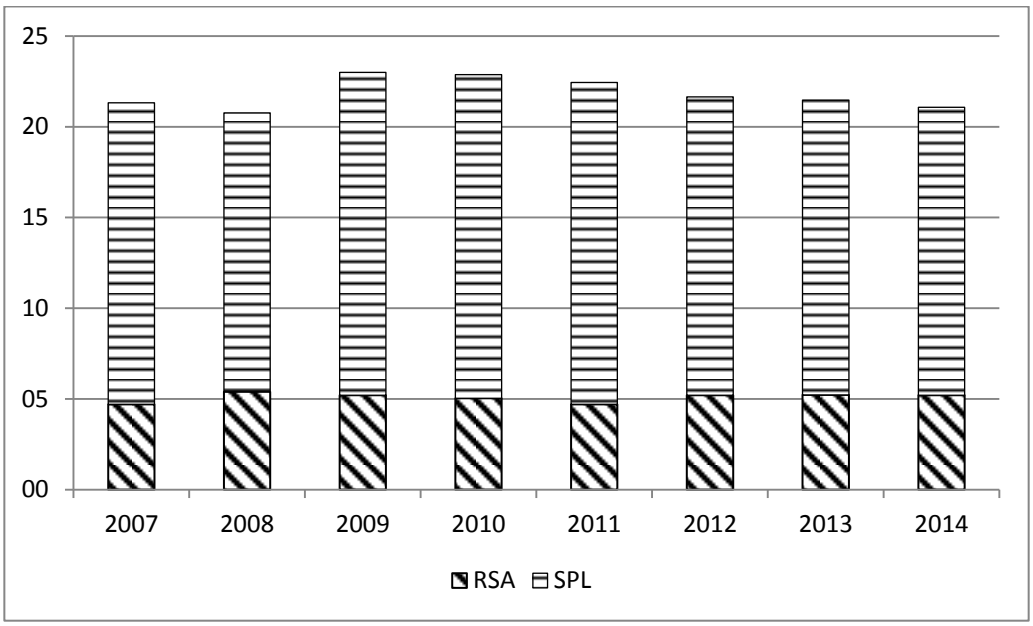

Graficul 1: Cheltuielile anuale pentru schema IMME pentru fiecare măsură (în milioane EUR) (Sursa: ADE, pe baza rapoartelor anuale privind punerea în aplicare)

7. PUNEREA ÎN APLICARE A SCHEMEI

În perioada 2007-2014, Grecia a cheltuit pentru SPL între 15,4 milioane EUR și 17,8 milioane EUR pe an. 61 % din fondurile totale alocate SPL în perioada 2007-2014 au fost utilizate ca sprijin pentru cultivarea de **măslini** (ajutorul a scăzut de fapt, de la 11,4 milioane EUR în 2007 la 8,7 milioane EUR în 2014). Alte sectoare importante au fost: **vitivinicol** (11 % din cheltuielile pentru SPL cu o scădere de la 2,2 milioane EUR în 2007 la 1,2 milioane EUR în 2014), **producția de brânzeturi tradiționale** (9 % din fondurile alocate pentru SPL cheltuite, cu o creștere între 2009 și 2014 de la 1,7 milioane EUR la 2,6 milioane EUR), **apicultură** (7 % din fonduri cheltuite, cheltuieli stabile de aproximativ 1,2 milioane EUR) **și mastic** (6 % din fondurile pentru SPL, cu o creștere de la 0,9 milioane EUR la 1,1 milioane EUR).

În ceea ce privește RSA, în perioada 2007-2014 bugetul anual total pentru RSA a fost stabilit la 5,47 milioane EUR, iar cheltuielile anuale totale au variat între 4,8 milioane EUR și 5,3 milioane EUR. Aproape 95 % din ajutorul pentru RSA este utilizat pentru hrana pentru animale, iar circa 5 % pentru făină.

8. EVALUAREA PROGRAMULUI

8.1. Garantarea aprovizionării ce produse agricole

Obiectivul privind garantarea aprovizionării cu produse esențiale pentru consumul uman sau pentru prelucrare și ca factori de producție agricolă prin atenuarea costurilor suplimentare suportate a fost îndeplinit cu succes în cea mai mare parte, în principal în ceea ce privește hrana pentru animale. Între 2011 și 2014, rata de acoperire raportată la necesarul total de aprovizionare al IMME a fost de peste 100 % în cazul hranei pentru animale și parțial insuficientă în ceea ce privește făina (circa

57 % în 2014). Cu toate acestea, se poate observa o scădere în ceea ce privește hrana pentru animale pentru grupul A de insule (-26 %). Acest grup reprezintă însă doar 6 % din volumul total de hrană pentru animale în 2014. Acest fapt se datorează, în principal, tendinței descendente în ceea ce privește numărul de animale, precum și preferinței crescătorilor de animale pentru hrana standardizată pentru animale. Rata de acoperire pentru făină este mai mică în cazul insulelor din grupul B și a scăzut cu 27 % în perioada analizată.

8.2. Coerența dintre RSA și SPL

În ansamblu, instrumentele RSA și SPL au fost puse în aplicare într-o manieră coerentă. Nu există nicio incoerență internă între punerea în aplicare a RSA și SPL, având în vedere că produsele sprijinite de RSA (făina și hrana pentru animale) nu sunt fabricate pe plan local.

8.3. Menținerea activităților de producție agricolă

Activitățile de producție agricolă care au beneficiat de sprijin au fost menținute, în cea mai mare parte, în ceea ce privește suprafața (ha) sau volumul (tone) - cu excepția măslinelor, producția agricolă principală sprijinită prin componenta SPL al programului. Suprafețele cultivate cu măslini s-au redus cu 21 % între 2007 și 2014, în timp ce producția de măsline a scăzut mai puțin, indicând un declin de 8 % (ceea ce înseamnă că productivitatea a crescut), însă sunt expuse unor variații anuale puternice. Producția de vin s-a redus de asemenea, la fel ca suprafața podgoriilor. Alte activități de producție, cum ar fi cele legate de mastic, apicultură sau producția de brânzeturi tradiționale, au înregistrat o ușoară creștere.

Schema IMME care sprijină, în principal, cheltuielile de funcționare (producție, prelucrare și comercializare) a avut un impact limitat în ceea ce privește îmbunătățirea competitivității produselor agricole tradiționale. În schimb, competitivitatea a beneficiat, în principal, de alte instrumente de sprijin, în special în cadrul PDR.

8.4. Contribuția adusă la obiectivele PAC

Schema IMME a contribuit la obiectivele generale PAC:

8.4.1. Producție alimentară viabilă

Programul a contribuit la producția alimentară viabilă prin facilitarea susținerii nivelurilor de producție în majoritatea sectoarelor, sprijinind astfel stabilitatea veniturilor fermierilor. Cu toate acestea, având în vedere faptul că schema IMME reprezintă un sprijin suplimentar pentru activități de producție specifice față de SPU aplicate în IMME, impactul său asupra veniturilor fermierilor ar fi mai puțin important decât în regiunile care beneficiază de schema POSEI și nu sunt incluse în SPU. În final, evaluarea externă subliniază faptul că, prin alocarea ajutoarelor prin intermediul organizațiilor de producători și prin sprijinirea diferitelor etape ale lanțului valoric, schema IMME a contribuit la disponibilitatea pe piețele locale a produselor fabricate pe plan local, la prețuri mult mai accesibile.

8.4.2. Gestionarea durabilă a resurselor naturale

Schema IMME a contribuit, de asemenea, la gestionarea durabilă a resurselor naturale prin intermediul normelor în materie de ecocondiționalitate, care se aplică plăților și fac legătura între aceste plăți și respectarea de către fermier a

unui set de norme statutare ale UE cu privire la mediu și la sănătatea publică, a animalelor și a plantelor.

În plus, schema contribuie, de asemenea, la gestionarea durabilă a resurselor naturale, sprijinind menținerea culturilor cu amprentă ecologică scăzută. Producțiile care beneficiază de sprijin se bazează, în principal, pe sisteme de producție extensive, relativ inofensive pentru mediu. Utilizarea pesticidelor este foarte limitată în ceea ce privește creșterea măslinilor. Apicultura a contribuit la conservarea florei sensibile a insulelor. Alte culturi, cum ar fi arborii de mastic, vița de vie sau orzul, au contribuit la protejarea peisajului și a mediului natural.

Cu toate acestea, practicile agricole durabile ar trebui dezvoltate în continuare, inclusiv prin consolidarea competitivității bazate pe alte elemente decât prețul[8], care includ o gamă largă de elemente precum calitatea produselor (producție ecologică sau alte etichete și tipuri de certificare), avantajul tehnologic, cerințele de mediu etc.. S-ar putea recomanda diferențierea produselor prin competitivitatea bazată pe alte elemente decât prețul (ulei de măsline, vin cu DOP etc.) față de mărfurile convenționale pentru care IMME nu au un avantaj comparativ.

8.4.3. Dezvoltare teritorială echilibrată

În ceea ce privește contribuția adusă la dezvoltarea teritorială echilibrată, programul IMME sprijină, în special, activitățile de producție care au loc în zone mai izolate. Ocuparea teritorială este vitală pentru a evita depopularea și dependența de turism.

Motivele pentru susținerea producției de mastic, măslin și orz sunt legate de dezvoltarea teritorială a regiunii. Mai exact, cultivarea de mastic contribuie la conservarea mediului natural deosebit. Sprijinul are ca scop, de asemenea, prevenirea abandonării terenurilor și protejarea mediului. Ajutorul pentru IMME a contribuit la dezvoltarea zonelor rurale prin intermediul a patru canale: (i) menținerea terenurilor cultivate și a fermelor; (ii) ocuparea forței de muncă; (iii) punerea în aplicare a unor politici socio-structurale specifice de gestionare a terenurilor în majoritatea regiunilor și (iv) indirect prin intermediul ecocondiționalității, sprijin pentru practicile agricole ecologice.

8.4.4. Sinergii cu alte măsuri ale PAC

Există o coerență puternică între programul IMME și programele de dezvoltare rurală (al doilea pilon al PAC). Aceasta este esențială pentru îndeplinirea obiectivelor PAC, având în vedere interdependența puternică dintre cele două tipuri de sprijin.

În privința unor aspecte cum sunt formarea, instalarea tinerilor fermieri, investițiile susținute de programele de dezvoltare rurală (PDR) și producția susținută de IMME există sinergii între schema IMME, programele de dezvoltare rurală și sprijinul la nivel național . Practicile agricole durabile care depășesc cerințele de ecocondiționalitate sunt încurajate prin PDR,

[8] Competitivitatea bazată pe alte elemente decât prețul sau competitivitatea structurală înseamnă capacitatea de a diferenția produse și/sau servicii prin intermediul avantajelor concurențiale, altele decât prețul. Furnizarea acestor tipuri de avantaje concurențiale este bazată pe percepțiile clienților în ceea ce privește aprovizionarea.

inclusiv pentru producția sprijinită de schema IMME. Investițiile în sectoarele agroindustriale sunt susținute, de asemenea, prin PDR, la fel ca formarea persoanelor implicate în sectorul agroalimentar. Schema IMME sprijină prelucrarea și comercializarea produselor acelorași fermieri și sectoare agroindustriale. Coerența cu programele naționale de sprijin și alte măsuri ale PAC (vin, fructe și legume) este de asemenea puternică, însă trebuie să fie exprimată mai explicit în documentele de programare.

8.5. Relevanța schemei IMME

Au fost efectuate analize pentru a determina capacitatea măsurilor actuale ale PAC (schema de plată de bază introdusă prin reforma PAC din 2013) de a răspunde nevoii specifice a IMME. Analiza a indicat că nevoile specifice ale IMME nu au putut fi acoperite pe deplin de măsurile actuale ale PAC. Fără schema IMME specifică, riscul de abandonare a producției ar putea avea un efect negativ asupra satisfacerii unor necesități specifice, precum ocuparea forței de muncă, aspectele de mediu sau dimensiunea teritorială a IMME.

8.6. Valoarea adăugată europeană

Astfel cum se observă la punctul 8.5, instrumentele actuale ale PAC nu sunt adaptate pe deplin la IMME. Schema IMME permite o mai bună abordare a provocărilor cu care se confruntă insulele mici vizate, în special prin intermediul unei programări direcționate, care prevede o adaptare rapidă a ajutoarelor la situații specifice.

La nivel de politică, valoarea adăugată europeană este evaluată în principal pozitiv, întrucât schema reprezintă recunoașterea faptului că o serie de obstacole importante necesită măsuri specifice. Schema IMME s-a dovedit a fi valoroasă și în ceea ce privește punerea în aplicare a cerințelor de calitate și de mediu. La nivel de concepere și de punere în aplicare a programelor, aceasta s-a dovedit, de asemenea, pozitivă în ceea ce privește flexibilitatea de care a dispus Grecia pentru a-și defini programul, pe baza nevoilor specifice. Aceasta a favorizat, de asemenea, o cultură de gestionare bazată mai mult pe rezultate.

8.7. Administrarea și gestionarea programului

Programul este în general bine gestionat. Unele dificultăți rezultă din faptul că procedura prin care se solicită și se primește sprijin este împărțită între mai multe insule/continent și autoritățile de gestionare. Beneficiarii și autoritățile de gestionare consideră că sarcina administrativă este relativ asemănătoare cu cea din perioada de evaluare anterioară.

Strategia pentru fiecare sector de producție ar trebui să fie mai detaliată în cadrul programului, inclusiv prin dezvoltarea în continuare a unor indicatori specifici care urmează să fie raportați în rapoartele anuale privind punerea în aplicare. De asemenea, contribuția schemei la obiectivele generale ale PAC ar trebui să fie exprimată mai explicit în cadrul programului și ar trebui să fie legată de obiective cuantificate specifice.

Rapoartele anuale privind punerea în aplicare s-au îmbunătățit, mai ales în ultimii ani. Rapoartele anuale privind punerea în aplicare referitoare, printre altele, la indicatorii de performanță comuni, la datele socio-economice și la execuția financiară în general corespund cerințelor de la articolul 31 alineatul (1) literele (a)-(m) din Regulamentul (UE) nr. 181/2014. Cu toate acestea, au fost identificate unele

probleme în ceea ce privește colectarea datelor necesare pentru a finaliza indicatorii de performanță.

Conținutul rapoartelor, astfel cum este definit la articolul 39 alineatul (1) din regulamentul menționat, ar trebui clarificat și simplificat pentru a facilita procesul de raportare.

8.8. Performanța globală

Provocările specifice întâmpinate de IMME sunt abordate în mod direct în cadrul programului printr-o contribuție la veniturile fermierilor:

Izolarea și insularitatea IMME implică costuri globale de aprovizionare mai mari, din cauza costurilor de transport mai ridicate. Mecanismul de sprijin RSA reduce costurile respective. În unele zone mai izolate care se confruntă cu probleme de insularitate dublă sau chiar triplă, dat fiind faptul că nu toate insulele sunt conectate la porturi continentale, sprijinul schemei IMME pentru producția agricolă este esențial pentru menținerea activităților economice.

Topografia complexă (parcele mici de teren, peisaj abrupt și muntos) limitează terenul agricol, ceea ce înseamnă un număr mai mic de exploatații agricole, conducând la costuri de producție mai ridicate și împiedicând economiile de scară. **Dimensiunea mică** a teritoriilor înseamnă că suprafața de teren arabil este redusă. IMME sunt supuse, de asemenea, **fenomenelor climatice nefavorabile** (secete) care afectează producția agricolă.

Schema IMME contribuie la abordarea acestor provocări. Efectele programului sunt consolidate de sinergii și complementarități, în special, cu PDR și cu sprijinul la nivel național.

9. SUGESTII DE ÎMBUNĂTĂȚIRE

9.1. Propuneri de modificare a legislației UE

Evaluarea schemei descrise la punctul 8 indică faptul că o modificare a Regulamentului (UE) nr. 229/2013 al Consiliului nu este considerată necesară.

Astfel cum s-a menționat deja la punctul 8.7, articolul 31 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 181/2014 ar trebui modificat pentru a simplifica lista de elemente care trebuie incluse în rapoartele anuale privind punerea în aplicare.

9.2. Recomandări către statul membru

Sprijinul oferit în cadrul programului IMME constituie o schemă specifică pentru PAC. Pentru a-i îmbunătăți eficiența, autoritățile elene ar trebui să îmbunătățească conceperea programului, luând în considerare obiectivele generale ale PAC în concordanță cu strategia corespunzătoare sectorului agricol al regiunii. Obiectivele generale ar trebui clarificate pe baza unor obiective cuantificate și cu ajutorul unor indicatori adecvați.

Raportarea privind programul ar trebui îmbunătățită, în special pentru a permite o mai bună informare în legătură cu îndeplinirea obiectivelor, prin integrarea în analiză a indicatorilor de performanță.

Aspectele teritoriale reprezintă deja o componentă importantă în cadrul programului IMME actual și corespund unor nevoi locale foarte speciale. Acestea răspund celui

de al treilea obiectiv al PAC privind dezvoltarea teritorială echilibrată. Acest fapt ar trebui însă exprimat mai explicit în cadrul programului.

În ceea ce privește rațiunea de a fi a RSA (alocarea între cele două categorii de produse: ca factori de producție agricolă și pentru consumul uman), alegerea ar trebui formulată în mod explicit. Autoritățile elene ar trebui să continue să monitorizeze importurile și ratele de acoperire locale.

În plus, este recomandabil ca autoritățile elene să continue să consolideze coerența cu PDR pentru a promova competitivitatea.

Grecia ar trebui să dezvolte în continuare practici agricole durabile, inclusiv prin consolidarea competitivității bazate pe alte elemente decât prețul.

10. CONCLUZII

Performanța globală a schemei IMME în perioada 2006-2014 poate fi evaluată pozitiv în ceea ce privește abilitatea acesteia de a răspunde provocărilor speciale legate de agricultură, asociate cu localizarea geografică specifică a insulelor mici din Marea Egee. SPL a facilitat menținerea activităților de producție agricolă, iar RSA a redus diferența de preț dintre produsele care beneficiază de sprijin pe IMME și cele sprijinite pe continent.

Mai mult, schema IMME, care reprezintă un ajutor suplimentar față de plățile directe, este în concordanță cu obiectivele PAC. Fără schema IMME specifică și cu sprijinul limitat la normele PAC, astfel cum s-a convenit în cadrul reformei din 2013 (plăți directe), situația ar avea ca rezultat abandonarea producției, ceea ce ar putea afecta ocuparea forței de muncă, mediul sau dimensiunea teritorială a IMME.

Schema IMME s-a desfășurat fără probleme de la introducerea abordării bazate pe programare. Comisia consideră că schema a fost pusă în aplicare într-un mod eficient și eficace și că răspunde nevoilor IMME într-o manieră satisfăcătoare. Pachetul financiar alocat schemei a permis îndeplinirea obiectivelor generale ale acesteia. Prin urmare, se recomandă menținerea regulamentului de bază actual.

Regulamentul de punere în aplicare ar trebui să fie modificat pentru a clarifica raportarea programului. Grecia este invitată, de asemenea, să ia în considerare rezultatele și recomandările prezentului raport și să adapteze programul IMME pentru a îmbunătăți în continuare eficacitatea aplicării măsurilor și a acțiunilor ulterioare programului, precum și pentru a consolida complementaritatea cu alte instrumente de sprijin din cadrul PAC.

Anexă: Execuția financiară a programului IMME în perioada 2007-2014